

Донецька обласна бібліотека для дітей

Орієнтири – 2025

ВИПУСК 6

СЕРІЯ “ЗА КРОК
ДО ПЛАНУВАННЯ”

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПЛАНУВАННЯ
РОБОТИ БІБЛІОТЕК**

Відповідальний за випуск: директор ДОБД Ю. С. Василенко

Укладач: Л. В. Козінченко

Оформлення та набір тексту: Л. В. Козінченко

Редактор: Н. І. Ганжела

- О-65 Орієнтири – 2025 [Текст] : метод. матеріали до планування роботи б-к. Вип. 6 / Комун. закл. культури «Донецька обласна бібліотека для дітей» (Україна) ; уклад. Л. В. Козінченко. – [Б. м.], 2024. – 29 с. – (Серія «За крок до планування»).

Методичні рекомендації пропонують стратегічні підходи до планування бібліотечної діяльності у 2025 році. Матеріали охоплюють питання розвитку книгозбірень, оптимізації їхніх послуг та впровадження нових форм роботи з користувачами. Особлива увага приділяється збереженню та актуалізації бібліотечних фондів, взаємодії з громадами та адаптації до сучасних викликів.

Видання призначене для бібліотекарів, методистів та фахівців, які прагнуть зміцнити роль бібліотек у суспільстві й відповідати вимогам часу.

ЗМІСТ

Вступ	4
Орієнтири – 2025: стратегічні напрями	5
Пріоритетні напрямки роботи бібліотеки:	7
<i>- державні та регіональні стратегії, програми</i>	8
План – 2025: ключові завдання	10
Пам'ятні дати та ювілеї на 2025 рік	15
<i>- для чого потрібен календар знаменних дат</i>	15
Включаємо до планів :	
<i>- заходи ДОБД</i>	17
<i>- заходи НБУ для дітей</i>	19
Безбар'єрність бібліотек	20
Популяризація державних символів	21
Норми та бюджет робочого часу на 2025 рік	22
Збірки методичних рекомендацій	23
Успішні практичні кейси (досвід бібліотек країни):	24
<i>- проєкти з облаштування нових просторів та придбання техніки й необхідного обладнання</i>	24
<i>- проєкти з психологічної підтримки мешканців громади, освітні проєкти</i>	25
<i>- інклюзивні проєкти</i>	26
<i>- проєкти з промоції читання, української літератури та рідного краю</i>	27
Завершальне слово	28

ВСТУП:

«Бібліотеки – безпечні, різноманітні, демократичні простори. Це надійні місця. Це людські осередки в епоху штучного інтелекту».

(**Андре Вількенс**, директор Європейського культурного фонду)

Шановні колеги!

Сучасні реалії війни ставлять перед бібліотеками Донеччини та України нові виклики. Попри складні обставини, книгозбірні залишаються не лише культурними осередками, але й важливими центрами підтримки громад у період соціальної та психологічної нестабільності. Ваше служіння знанням, культурі та підтримці користувачів набуває особливого значення в цей час.

У 2025 році необхідно приділяти ще більше уваги плануванню, оскільки саме чітка організація роботи допоможе бібліотекам адаптуватися до нових умов і виконувати свою місію. Планування дозволяє передбачати ризики, визначати пріоритети та забезпечити ефективну роботу з користувачами різних вікових груп і потреб. Важливо впроваджувати нові формати взаємодії, сучасні технології та підвищувати кваліфікацію працівників для максимального використання наявних ресурсів.

Попереду непростий, але важливий шлях. Віримо у ваш професіоналізм, відданість справі та прагнення змінювати світ на краще через бібліотеки.

Сподіваємося, що методичні рекомендації «Орієнтири – 2025», підготовлені фахівцями Донецької обласної бібліотеки для дітей, стануть у пригоді та допоможуть ефективно планувати роботу, адаптуватися до нових умов, впроваджувати інноваційні підходи та зберігати культурну спадщину навіть під час війни.

Разом ми здатні перетворити бібліотеки на осередки відновлення та розвитку, де кожен зможе знайти знання, натхнення або підтримку.

ОРІЄНТИРИ – 2025: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ

Наше головне спільне завдання – вистояти та перемогти агресора. Бюджет країни під час воєнного стану формується за дуже простим принципом: насамперед всі зібрані ресурси витрачаються на фінансування завдань оборони та помірно підвищення соціальних стандартів – пенсій, зарплат у державному секторі. Це беззаперечно правильна логіка. Спершу – «виживання», потім – усе інше.

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ – НАВІЩО І КУДИ ЙДЕМО?

Бібліотека реалізує програму «виживання» через систему планування, основа якої – річний план, що дає змогу керівникові книгозбірні ефективно організувати поточну діяльність закладу.

Так само будуємо і діяльність бібліотек, які під час війни залишаються осередками інтелектуальної свободи та громадянської активності, провідниками національних ідей та європейських цінностей, просторами просвітництва і толерантності, культури, науки й освіти.

Ми вже отримали обмеження наших кошторисів на наступний рік, тому об'єднання зусиль з широким колом представників громадянського суспільства – важлива умова реалізації бібліотечних програм і проєктів.

ЯК СЬОГОДНІ ОРГАНІЗУВАТИ ПЛАНУВАННЯ?

Планування – це визначення якісних і кількісних показників того, що буде зроблено, в які терміни і якими способами.

Структура річного плану – кожна бібліотека має право на власний розсуд визначати структуру річного плану. Втім існують усталені практики, на які бібліотека може орієнтуватися. (Детальніше див. у виданні [«Планування та звітність: особливості складання»](#), Вип. 4, методичні рекомендації, підготовлені фахівцями ДОБД у 2021 році).

Цілі діяльності бібліотек детально обґрунтовані у [Концепції якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України \(до 2025 року\)](#).

Вони спрямовані на:

- ⇒ Консолідацію суспільства;
- ⇒ Дотримання європейських цінностей, інтеграцію у європейську спільноту;
- ⇒ Підвищення якості життя;
- ⇒ Рівний доступ до інформації, знань і культурного надбання.

В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ПРІОРИТЕТИ КОНЦЕПЦІЇ ЯКІСНИХ ЗМІН БІБЛІОТЕК ДОПОВНЮЮТЬСЯ ГРОМАДЯНСЬКИМИ ТА ПРОФЕСІЙНИМИ ЗАВДАННЯМИ:

- ⇒ захист інформаційного простору;
- ⇒ інформаційна та просвітницька робота;
- ⇒ актуалізація бібліотечного фонду: поповнення полиць бібліотек українською літературою в умовах обмеженого бюджетного фінансування;
- ⇒ пошук альтернативних джерел поповнення фондів: щоденна наполеглива робота має бути спрямована на пошук нових шляхів отримання книг;
- ⇒ збереження раритетних документів через можливе зацифрування, збір нових документів, фактів, свідчень про цю війну для формування майбутньої колекції;
- ⇒ надання психологічної підтримки, покращення ментального здоров'я, зокрема, через підбір допоміжної літератури для читання відповідно до психологічного стану відвідувачів (спільно з висококваліфікованими психологами), емоційної розрядки за допомогою бібліотерапії, арттерапії, рукоділля, переглядів кінофільмів тощо;
- ⇒ організація комфортних та зручних робочих місць для дистанційної роботи переміщених осіб, організація курсів з української, польської, англійської, інших мов, навчання інтернет- та медіаграмотності, використання бібліотечного комп'ютерного обладнання тими, хто потребує тощо;
- ⇒ волонтерські проекти;
- ⇒ благодійна діяльність (організація зборів на різноманітні потреби внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та ЗСУ)
- ⇒ максимальна відкритість до співпраці.

Увага! Обов'язковими є заходи для безпеки життєдіяльності та охорони праці в умовах воєнних дій.

До відома:

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію про оголошення **2025 року Міжнародним роком кооперативів**.

Також Генасамблея ООН ухвалила резолюцію про десятиліття **дій для наук про кріосферу на 2025–2034 роки**. Мета – розв'язання проблем танення льодовиків та змін у кріосфері шляхом наукових досліджень і моніторингу. Організація Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію **про оголошення 2025 року Міжнародним роком миру та довіри**. Цей документ закликає міжнародну спільноту вирішувати конфлікти шляхом інклюзивного діалогу та переговорів для зміцнення миру, довіри та сталого розвитку у відносинах між державами-членами ООН.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ОБҐРУНТОВАНО В ТАКИХ ДОКУМЕНТАХ:

Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Цей закон визначає основні принципи функціонування бібліотек в Україні, їх роль у суспільстві та забезпечення доступу до інформації. Ознайомлення з ним допоможе книгозбірням краще організувати свою діяльність відповідно до чинного законодавства. (Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>).

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Цей закон має важливе значення для розвитку української мови в усіх сферах суспільного життя. Бібліотеки можуть використовувати його положення для популяризації української мови через літературні вечори, мовні курси та інші культурні заходи. (Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>).

Стратегія людського розвитку. Цей указ окреслює пріоритети національної безпеки та оборони, акцентуючи увагу на розвитку людського капіталу. Бібліотеки можуть інтегрувати ці принципи у свої програми, сприяючи розвитку громади. (Указ Президента України №225/2021 від 14 травня 2021 року) (Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/2252021-39073>).

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рік
и. Ця стратегія спрямована на забезпечення сталого розвитку регіонів України, що є критично важливим для бібліотек у контексті їхньої ролі в місцевих громадах. Бібліотеки можуть використовувати цю стратегію для адаптації своїх послуг до потреб регіону. (Постанова Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. №695-2020-п) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>).

Довгострокова стратегія розвитку української культури – стратегія реформ. Ця стратегія визначає ключові напрямки реформування культурної сфери в Україні, сприяючи інтеграції культурних інститутів у світовий простір. Вона стане основою для бібліотек у формуванні культурних програм та ініціатив. (Розпорядження Кабінету Міністрів

України від 01 лютого 2016 р. № 119-р.) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119-2016-%D1%80>).

Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України». Ця стратегія окреслює основні напрямки розвитку бібліотек, акцентуючи увагу на інноваціях та адаптації до потреб користувачів. Вона стане корисною для формування планів роботи книгозбірень у контексті сучасних викликів. (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р.) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#n8>).

Про схвалення Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та затвердження операційного плану її реалізації на 2023–2025 роки. Ця стратегія має на меті популяризацію читання серед різних вікових груп, що є важливим аспектом розвитку інформаційної культури. Бібліотеки можуть використовувати цю стратегію для організації заходів, спрямованих на залучення читачів. (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2023-%D1%80#n15>).

Державна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання на період до 2025 року. Ця програма спрямована на формування національної свідомості та патріотизму серед молоді. Бібліотеки можуть відігравати важливу роль у реалізації цієї програми через організацію тематичних заходів, лекцій та виставок, що сприяють вихованню патріотичних почуттів. (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673) (Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-cilovoyi-socialnoyi-programi-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-na-period-do-2025-roku-ta-vnesennya-zmin-do-deyakihi-i300621-673>

ПРОДОВЖУЮТЬ ДІЯТИ НАЦІОНАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ:

Національна молодіжна стратегія до 2030 року. Ця стратегія спрямована на підтримку молоді, розвиток її потенціалу та активну участь в суспільному житті. Бібліотеки можуть стати платформою для реалізації молодіжних ініціатив, організації заходів, що сприяють розвитку лідерських навичок та самовираження молоді. (Указ Президента України від 12 березня 2021 року № 94/2021) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>).

Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Ця стратегія наголошує на важливості фізичної активності для здоров'я нації. Бібліотеки можуть організовувати заходи, пов'язані зі здоровим способом життя, такі як спортивні ігри, лекції про здоров'я та фітнес, а також інформаційні кампанії про переваги рухової активності. (Указ Президента України від 09 лютого 2016 року № 42/2016) (Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016#n14>).

ПРИ ПЛАНУВАННІ НЕОБХІДНО ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА ОБЛАСНІ ПРОГРАМИ, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ ДІЯТИ У 2025 РОЦІ:

Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року. Ця стратегія визначає основні напрямки розвитку регіону, включаючи соціальні, економічні та культурні аспекти. Бібліотеки можуть стати активними учасниками в реалізації цієї стратегії через проведення освітніх програм, культурних заходів та підтримку місцевих ініціатив. (Режим доступу: <https://dn.gov.ua/storage/app/sites/1/strategy/strategiy2027/2020/20.03.2020/Strategy-2027.pdf>).

Цільова соціальна Програма національно-патріотичного виховання в Донецькій області на 2021–2025 роки. Ця програма спрямована на формування патріотизму серед молоді та підтримку національних цінностей. Бібліотеки можуть організовувати тематичні заходи, лекції та виставки, що сприяють вихованню патріотичних почуттів у молоді. (Режим доступу: <https://dn.gov.ua/news/zatverdzheno-programu-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-v-doneckij-oblasti-na-2021-2025-roki>).

Регіональна Програма сприяння функціонуванню української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Донецької області на 2023–2026 роки. Ця програма має на меті підтримку української мови в усіх аспектах життя регіону. Бібліотеки можуть активно сприяти її реалізації, організовуючи мовні курси, літературні вечори та інші культурні заходи. (Режим доступу: <http://surl.li/iexvm>).

Працюємо над деталізацією поставлених цілей з акцентом на «виживання» бібліотек в умовах війни, тут варто зосередитися на ключових напрямках, які допоможуть бібліотекам адаптуватися до сучасних реалій та забезпечити свою функціональність.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ БІБЛІОТЕК У ГРОМАДАХ, ДЕ ВОНИ ПРОДОВЖУЮТЬ ФІЗИЧНО ФУНКЦІОНУВАТИ ПОПРИ СКЛАДНІ УМОВИ:

- ⇒ **Аналіз потреб громади:** бібліотеки повинні враховувати локальні потреби мешканців громади при складанні плану роботи бібліотеки на 2025 рік;
- ⇒ **Визначення пріоритетів:** проведіть дослідження, щоб зрозуміти, які культурні, освітні та соціальні послуги є найбільш потрібними в умовах війни та відновлення. Враховуйте специфіку вашої громади: наявність ВПО, дітей та молоді, людей з інвалідністю тощо;
- ⇒ **Громадські програми/проєкти:** розробіть адаптивну програму або проєкт, що відповідає поточним реаліям. Це можуть бути освітні, читацькі програми для школярів, психологічна підтримка, заходи для літніх людей, ветеранів та їхніх родин, а також підтримка для дітей-сиріт;
- ⇒ **Формування бібліотечних ресурсів:** використовуйте як фізичні, так і цифрові ресурси для підтримки освітніх та культурних ініціатив;
- ⇒ **Безпекові заходи:** бібліотеки повинні функціонувати лише в тих місцях, де є безпечні укриття. Якщо укриття відсутнє у бібліотечному приміщенні, проводьте заходи в інших безпечних локаціях. Забезпечте, щоб усі відвідувачі знали про найближчі до бібліотеки/хабу місця укриттів та їхні дії під час повітряних тривог;
- ⇒ **Підтримка читачів:** бібліотеки мають бути місцями підтримки, де відвідувачі не тільки беруть книги, але й отримують: бібліотечні послуги, консультації від фахівців (лікарів, юристів, психологів, соцпрацівників тощо), доступ до цифрових державних сервісів, навчальних програм, онлайн-курсів, можливість спілкуватися з іншими мешканцями;
- ⇒ **Інтеграція місцевих ініціатив:** взаємодійте з місцевою владою та громадськими організаціями, щоб бібліотека стала частиною ширших громадських проєктів з відбудови та соціальної підтримки.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ЯКІ БУЛИ ЕВАКУЙОВАНІ В ІНШІ ГРОМАДИ:

- ⇒ **Відновлення діяльності бібліотеки/хабу в нових умовах:** необхідно відновити роботу, адаптувавши її до потреб своєї громади з-поміж ВПО. Для цього можна створити хаби, тимчасові мобільні бібліотечні пункти або організувати спільні проєкти з місцевими бібліотеками;
- ⇒ **Адаптація послуг:** враховуйте особливості нової громади. Наприклад, якщо місцеві бібліотеки вже працюють активно, можна доповнити їхні послуги, запропонувавши унікальні програми для переселенців, дітей чи молоді;
- ⇒ **Комунікація з «рідною» громадою:** залишайтеся на зв'язку зі своєю первинною громадою через онлайн-зустрічі, групи підтримки або спільні проєкти. Це дозволить зберегти зв'язок і підтримувати інформаційний обмін;
- ⇒ **Партнерство з місцевими бібліотеками:** підтримуйте та розвивайте співпрацю стосовно обміну досвідом, ресурсами та інформаційними матеріалами.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ (ОНЛАЙН-ФОРМАТ)

- ⇒ **Перехід на дистанційні формати:** для тих бібліотек, які не можуть фізично функціонувати через війну, важливо забезпечити якісне надання послуг дистанційно. Це можуть бути онлайн-зустрічі, освітні та навчальні курси, вебінари та обговорення книг у форматі відеоконференцій;
- ⇒ **Соціальні мережі та цифрові платформи:** використовуйте інструменти на кшталт інстаграм, фейсбук та ютуб для залучення нових користувачів та утримання наявних. Створюйте контент, який відповідає інтересам ваших читачів;
- ⇒ **Цифрова бібліотека:** якщо це можливо, забезпечте доступ до електронних ресурсів, зокрема краєзнавчих: книг, журналів, баз даних. Важливо навчити працівників та відвідувачів ефективно використовувати ці інструменти.

4. ПЛАНУВАННЯ НА 2025 РІК

- ⇒ **Визначення пріоритетів:** у зв'язку з сучасними викликами, важливо ставити чіткі цілі: як **короткострокові** (організація заходів, адаптація послуг), так і **довгострокові** (покращення матеріальної бази, підвищення кваліфікації);
- ⇒ **Аналіз ресурсів:** оцінка ресурсів, які має бібліотека: фінансові, людські, технічні. Це дозволить зрозуміти, які напрями слід

розвивати та які можливості варто шукати через партнерство чи грантові програми;

- ⇒ **Гнучкість у плануванні:** у нинішніх умовах важливо враховувати, що ситуація може швидко змінюватися. Плани мають бути гнучкими, аби їх можна було адаптувати до нових обставин.

5. АКТУАЛЬНІ ПОТРЕБИ НА 2025 РІК

- ⇒ **Навчання та підвищення кваліфікації:** інвестуйте у розвиток персоналу, відвідуючи (онлайн): тренінги, курси та семінари з використання цифрових інструментів, роботи з людьми в кризових умовах;
- ⇒ **Інклюзивність:** розвивайте послуги для людей з інвалідністю, переселенців, ветеранів війни, дітей-сиріт, багатодітних та проблемних родин (запобігання домашньому насильству тощо);
- ⇒ **Психологічна підтримка:** створюйте простори для психологічної допомоги та релаксації користувачів, особливо дітей і молоді. Також важливо підтримувати психологічний стан працівників бібліотек.

КІЛЬКА ВАЖЛИВИХ ОРІЄНТИРІВ, ЯКІ ВАРТО ВРАХУВАТИ

1. ГНУЧКІСТЬ ТА АДАПТАЦІЯ ДО УМОВ ВІЙНИ

- ⇒ **Трансформація послуг:** бібліотеки мають перемістити частину своїх послуг в онлайн-формат. Це можуть бути мережеві акції, віртуальні читальні зали, онлайн-заходи, консультації, лекції та тренінги;
- ⇒ **Мобільність бібліотечних послуг:** запровадження мобільних бібліотек або тимчасових бібліотечних пунктів у локаціях з високою потребою, таких як громади переселенців, модульні містечка та гуманітарні хаби;
- ⇒ **Безпека користувачів та співробітників:** створення безпечних умов для роботи і перебування в бібліотеці (укриття, плани евакуації, підтримка онлайн-форматів).

2. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ

- ⇒ **Цифрова трансформація:** активне створення та підтримка електронних ресурсів, зокрема: краєзнавчих баз даних, віртуальних: архівів, виставок, колекцій фото-, аудіо- та відеоматеріалів;
- ⇒ **Використання соціальних мереж та цифрових платформ:** активна присутність бібліотеки на онлайн-платформах: «Фейсбук», «Інстаграм», «Телеграм», «Ютуб» для підтримки взаємодії з користувачами та забезпечення доступу до інформації;
- ⇒ **Організація навчання для бібліотекарів:** забезпечення підвищення кваліфікації бібліотекарів у галузі цифрових технологій, ШІ, роботи з онлайн-ресурсами та кризового управління.

3. РЕАГУВАННЯ НА НОВІ ПОТРЕБИ ГРОМАДИ

- ⇒ **Психосоціальна підтримка:** бібліотеки мають стати осередками підтримки ментального здоров'я громади через організацію тренінгів та груп самодопомоги, заходів із психологічної підтримки, читальних та музичних куточків для релаксації, а також проведення занять з йоги;
- ⇒ **Залучення волонтерських ресурсів:** співпраця з волонтерами та громадськими організаціями для надання додаткових послуг віртуальним користувачам та мешканцям громади;
- ⇒ **Підтримка переселенців:** організація спеціальних заходів для ВПО, зокрема курсів для адаптації «Новий старт», мовних курсів «Мова без бар'єрів», програм для дітей та молоді «Креативні горизонти», арттерапії «Творчість для душі», інформаційних зустрічей «Разом у новому місті», спортивних заходів «Спорт єднає», культурних вечорів «Сила спільноти», освітніх семінарів «Навчання для майбутнього», психологічних консультацій «Емоційна підтримка», волонтерських ініціатив «Разом допомагаємо», фестивалів культури «Барви України/Донеччини», курсів професійної підготовки «Шлях до кар'єри», та інтеграційних програм «Нове життя в новій країні/регіоні/місті».

4. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КНИГИ ТА КУЛЬТУРИ

- ⇒ **Популяризація українських та місцевих авторів:** підтримка авторів та співпраця з видавництвами через організацію онлайн-зустрічей, книжкових обговорень, акцій: «Читай українське», «Книга року», «Читаємо разом», «Літературні вечори», «Українська книга в кожному домі», «Фестиваль слів», «Молоді голоси», «Книжковий марафон», «Дитячі мрії на папері», «Молодіжна літературна революція» та «Читання, що надихає»;
- ⇒ **Виставки та заходи, присвячені українській історії та культурі:** організація тематичних виставок і заходів для популяризації українських культурних цінностей, історії та мистецтва: «Скарби української душі», «Мистецька мозаїка України/Донеччини», «Історія в кольорах», «Культурний калейдоскоп», «Традиції, що живуть», «Від минулого до сучасності», «Магія українського мистецтва», «Відлуння предків», «Симфонія культур», «Незабутня Україна/Донеччина».

5. ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДІВ І РЕСУРСІВ

- ⇒ **Цифровізація фондів:** зацифрування важливих документів, рідкісних видань, книг краєзнавчого характеру та інших матеріалів для збереження та забезпечення їх доступності в умовах війни. Особливу увагу варто приділити збереженню місцевого фольклору та культурної спадщини національних меншин Донеччини, зокрема легенд, балад, пісень греків, німців, євреїв, ромів та інших;
- ⇒ **Резервне копіювання даних:** створення резервних копій документів, баз даних та їх збереження у хмарних сервісах гугл диска для уникнення їх втрати через можливі технічні або фізичні пошкодження.

6. ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ РЕСУРСІВ ФІНАНСУВАННЯ

- ⇒ **Пошук альтернативних джерел фінансування:** співпраця з міжнародними організаціями, грантові програми для підтримки роботи бібліотек під час війни;
- ⇒ **Краудфандинг та благодійні кампанії:** організація кампаній зі збору коштів для забезпечення базових потреб бібліотек та допомоги користувачам.

7. ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ ДО БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

- ⇒ **Волонтерські програми:** створення програм для залучення громадських активістів і волонтерів до допомоги бібліотекам (як у фізичній, так і в онлайн-діяльності).
Можливі заходи: організація: книжкових ярмарків «Книги для всіх», волонтерських днів «Чисті бібліотеки» (прибирання та впорядкування простору), читання для дітей «Чарівний світ книг», культурних подій «Вечір добрих справ» (презентації та обговорення), благодійних акцій «Книги в обмін на добрі справи», віртуальних зустрічей «Волонтерські історії успіху»;
- ⇒ **Спільноти користувачів:** розвиток спільнот навколо бібліотеки через онлайн-групи, клуби за інтересами та інші формати взаємодії.
Можливі заходи: створення онлайн-клубів читачів «Книжкові бесіди», «Клуб любителів поезії», створення форумів для обміну думками «Відкритий простір», запуск проекту «Бібліотека на зв'язку» (онлайн-консультації), створення спільноти підтримки «Читаємо разом», організація відео- та аудіоподкастів: «Бібліотечні історії», «Голоси Донеччини», які висвітлюють твори місцевих авторів, видатних людей, жителів, «Культурний Куток», присвячених культурним ініціативам, «Фольклор у Фокусі» – серія, що зосереджується на збереженні місцевого фольклору, «Мелодії Донеччини» – для музичних подкастів, що відображають культурну спадщину тощо.

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ТА ЮВІЛЕЇ НА 2025 РІК

Президент України Володимир Зеленський 28 липня 2023 р. підписав Указ №455/2023 про внесення змін до деяких указів Президента України у частині змін дат <https://www.president.gov.ua/documents/4552023-47641>.

15 травня — Міжнародний день сім'ї

15 липня — День Української Державності

15 липня — День хрещення Київської Русі-України

17 вересня — День усиновлення

1 жовтня — День захисників і захисниць України

1 жовтня — День Українського козацтва

27 жовтня — День української писемності та мови

9 листопада — Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Пам'ятні дати, які відзначаються у 2025 році на державному рівні, визначені постановою Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024–2025 роках».

КАЛЕНДАРІ ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ

Календар знаменних і пам'ятних дат — це можливість вшановувати пам'ять історичних діячів та політиків, які зробили неоціненний внесок в культурну спадщину країни. Також календар включає багато міжнародних дат, до вшанування яких підключається громадськість з різних країн.

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБЕН КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ ДАТ?

Календар знаменних і пам'ятних дат України на 2025 рік виконує такі важливі функції:

- Вшанування пам'яті видатних українців та історичних подій;
- Формування національної свідомості та громадянської позиції;
- Збереження культурних традицій та національної ідентичності;
- Консолідація суспільства навколо спільних цінностей;
- Виховання патріотизму, особливо серед молоді.

Отже, календар допомагає українцям відчути свою причетність до великої історії нації, усвідомити важливість боротьби попередніх поколінь за своє майбутнє.

**ПРОПОНУЄМО СКОРИСТАТИСЯ ЕЛЕКТРОННИМИ
ВЕРСІЯМИ ПРЕДСТАВЛЕНИХ ВИДАНЬ:**

- 1. «Пам'ятні літературні дати 2024 року»** – видання, підготовлене спеціалістами Національної бібліотеки України для дітей. У виданні надано інформацію про ювілейні та пам'ятні дати українських і закордонних письменників, художників-ілюстраторів, творчість яких є популярною серед юних читачів. Завантажити календар можна [за посиланням](#).
- 2. «Пам'ятні дати і ювілеї на 2025 рік»** – інформація, підготовлена Українським інститутом національної пам'яті, містить ключові події, які мають важливе значення для національної історії та культури. Джерело [за посиланням](#).
- 3. «Календар знаменних і пам'ятних дат»**, підготовлений фахівцями Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, містить ключові історичні та культурні події, що допомагають планувати освітні та бібліотечні заходи. Завантажити календар можна [за посиланням](#).
- 4. «Славетний книжчин ювілей: книги-ювіляри 2025»** – видання, підготовлене фахівцями Донецької обласної бібліотеки для дітей, містить відомості про книги-ювіляри різних епох, континентів, жанрів і мов. Завантажити календар можна [за посиланням](#).
- 5. «Календар знаменних і пам'ятних дат на 2025 рік»** – створений фахівцями ЦБС для дорослих міста Одеси. Календар містить перелік знаменних та пам'ятних подій всесвітнього та всеукраїнського значення, а також подій, важливих для України. Завантажити календар можна [за посиланням](#).
- 6. «Детальний календар знаменних і пам'ятних дат України на 2025 рік»** – розміщений на сайті **UA2025.COM**. Джерело [за посиланням](#). (Рекомендуємо перевіряти інформацію).
- 7. «Пам'ятні дати на 2025 рік»** – на вебсайті «Ділова Мова» містять важливі події та ювілеї, які можна використовувати для планування культурних і освітніх заходів. Джерело [за посиланням](#). (Рекомендуємо перевіряти інформацію).

Отже, радимо уважно стежити за місячним календарем знаменних дат України на 2025 рік. А саме:

- Читати про історію та значення кожної пам'ятної дати;
- Ділитися цікавою інформацією з користувачами та підписниками;
- Знайомити дітей з історією батьківщини через святкування пам'ятних дат.

Інформуємо, що:

- Європейська Комісія оголосила: 2025 рік Європейським роком цифрової громадянської освіти;
- «Зеленою» столицею Європи м. Вільнюс (Литва);
- Культурними столицями Європи – м. Нова Горица (Словенія), м. Гориція (Італія), м. Хемніц (Німеччина).
- ЮНЕСКО оголосило: м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) – Всесвітньою столицею книги – 2025

Генеральна Асамблея ООН проголосила:

1 січня Всесвітнім днем сім'ї
21 лютого Міжнародним днем рідної мови
2 березня Всесвітнім днем дитячого телебачення і радіомовлення
21 березня Всесвітнім днем поезії
23 квітня Всесвітнім днем книги та авторського права
28 вересня Міжнародним днем доступу до інформації
20 листопада Всесвітнім днем дитини

УВАГА ! ВКЛЮЧАЄМО ДО ПЛАНІВ

**У 2025 РОЦІ ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ
ПЛАНУЄ ОРГАНІЗУВАТИ ТА ПРОВЕСТИ ТАКІ ЗАХОДИ:**

Обласні семінари:

- Обласний семінар «Бібліотечна статистика: аналіз та підсумки – 2024» (березень).
- Обласні краєзнавчі діалоги (семінар) «Роль бібліотек у збереженні культурної спадщини та підтримці громади під час війни» (липень).
- IV Міжрегіональний форум «Бібліотека – центр збереження національної пам'яті», до Всеукраїнського дня бібліотек (вересень).
- Обласний семінар «Плануємо роботу бібліотек. Орієнтири – 2026» (листопад).

Обласні конкурси:

- Обласний конкурс серед юних читачів «Я – майбутнє Донеччини» (термін проведення конкурсу : квітень-жовтень).

Обласні мережеві заходи:

- Обласна віртуальна артгалерея до Дня Соборності України «Соборна і єдина» (21–24 січня);
- Обласний патріотичний марафон «Лицарі Крут» до Дня пам'яті героїв Крут (28–30 січня);
- Обласний челендж «Голос колискової» до Міжнародного дня рідної мови (20–22 лютого);
- Обласна експозиція «Багатогранний Тарас Шевченко» до дня народження Кобзаря (09–11 березня);
- Обласний літературний фестиваль до Всесвітнього дня поезії «Поетичні перлини Донеччини» (20–22 березня);
- Обласний краєзнавчий букслем «Код моєї сили» до Всесвітнього дня книги та авторського права (22–24 квітня);
- Обласний етнофест «Вишиванка – мій оберіг!» до Дня вишиванки (14–17 травня);
- Обласний колаж «Я маю права і обов'язки!» до Дня Конституції України (26–29 червня);
- Обласний патріотичний челендж «Державні символи України» до Дня Української Державності (14–17 липня);
- Обласний поетичний хіт-парад «Рідна земля – наша гордість і сила» до Дня Незалежності України (22–25 серпня);
- Обласний поетичний форум «Живий вогонь Стусового слова» до Дня пам'яті Василя Семеновича Стуса (04–06 вересня);
- Обласний патріотичний флешмоб «Героям слава!» до Дня захисників і захисниць (01–04 жовтня);
- Обласний фотоколаж «Хай нація живе повік, єднається у звуках мови...» до Дня української писемності та мови (27–29 жовтня);
- Обласний патріотичний калейдоскоп «Народ мій є! Народ мій завжди буде!» до Дня Гідності та Свободи (20–22 листопада);
- Обласний фоточелендж до Дня Збройних Сил України «Вірю в ЗСУ!» (04–07 грудня);
- Обласний різдвяно-новорічний карнавал «Дивосвіт різдвяних свят» (23–27 грудня).

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ У 2024 РОЦІ ПЛАНУЄ ОРГАНІЗУВАТИ ТА ПРОВЕСТИ:

1. Заходи з підвищення фахової компетентності:

- Всеукраїнський круглий стіл «Провідник у світ дитинства» до 95 річчя від дня народження Всеволода Нестайка (на базі НБУ для дітей). (січень).
- Міжнародна панельна дискусія «Вплив книги і читання на формування сучасної дитини» (за участі бібліотек близького зарубіжжя) (квітень – травень).
- Всеукраїнські тренінги для бібліотечних фахівців:
 - **відділів обслуговування дошкільників та учнів 1-4 класів** «Від ідеї до успішної реалізації: бібліотека як організатор проєктів та дозвілля в роботі з дітьми дошкільного молодшого віку в умовах воєнного стану» (2-11 квітня);
 - **відділів обслуговування учнів 5-9 класів** «Бібліотечне обслуговування дітей і юнацтва: напрацювання та виклики» (12-16 травня).
- Всеукраїнська онлайн-школа для бібліотечних працівників територіальних громад «Бібліотеки. Діти. Громади» (щоквартально).

2. Моніторингові дослідження:

- Всеукраїнське соціологічне дослідження «Бібліотека і книга у форматі національної ідентичності дитини: читацькі практики» (березень – жовтень);
- Всеукраїнський моніторинг «Незадоволений читацький попит на українську книгу: рік 2025» (березень – листопад);
- Статистичний моніторинг «Основні показники роботи бібліотек України для дітей і бібліотек для дітей та юнацтва за 2024 р.» (квітень – травень).

3. Всеукраїнські конкурси, проєкти з підтримки читацької активності та дитячої творчості:

- Міжнародний екологічний конкурс дитячого малюнка «Майбутнє планети у наших руках!» (січень – квітень);
- Всеукраїнський конкурс «Лідер читання» (червень – вересень).
- Всеукраїнський дитячий літературний конкурс «Творчі канікули» (червень – грудень);
- Всеукраїнський тиждень дитячого читання . Урочисте відкриття на базі КУ «Чернівецька обласна бібліотека для дітей» (березень).

4. Наповнення електронних ресурсів:

- Науково-практичний журнал «Бібліотека у форматі «Д», (щоквартально).

Безбар'єрність бібліотек є ключовим аспектом, що визначає їхню здатність слугувати всім членам громади. У 2025 році бібліотеки Донеччини мають забезпечити комфортний доступ до своїх послуг для людей з обмеженими можливостями, літніх людей, людей з інвалідністю, ветеранів війни, батьків з дітьми та інших категорій користувачів. Це передбачає не лише фізичну доступність приміщень, але й адаптацію інформаційних ресурсів, технологій і послуг до потреб різних груп.

Це питання обговорюється з 1980-х років, коли з'явилися перші наукові роботи. З того часу бібліотеки стали технологічнішими, відкриваючи нові можливості та залучаючи більше людей. Важливо враховувати потреби всіх відвідувачів: станом на 1 січня 2021 року в Україні налічувалося 2 мільйони 703 тисячі людей з інвалідністю, 80% форм якої не видно, на перший погляд.

«Довідник безбар'єрності»: розуміння та використання термінології, визначеної в Довіднику, сприяє уніфікації та стандартизації комунікації, що є важливим аспектом у роботі з питань політики безбар'єрності та недискримінації. Для покращення безбар'єрності вашої бібліотеки скористайтеся Довідником безбар'єрності [за посиланням](#).

«Методичні рекомендації з питань створення безбар'єрного простору в публічній бібліотеці»: розроблені з метою створення умов для ефективної взаємодії з питань, пов'язаних з реалізацією положень Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, Національної стратегії подолання гендерного розриву в оплаті праці в Україні на період до 2030 року, та в межах реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативи першої леді Олени Зеленської.

Ці Методичні рекомендації покликані допомогти бібліотекам організувати свою роботу відповідно до законодавства та нормативів у сфері безбар'єрності. Рекомендації розроблені на основі міжнародно-правових актів, вітчизняного законодавства, нормативних документів, практики роботи. Ознайомитися з Методичними рекомендаціями з питань створення безбар'єрного простору в публічній бібліотеці можна [за посиланням](#).

Популяризація державних символів є важливим елементом формування національної свідомості та патріотизму серед населення. У 2025 році бібліотеки Донеччини повинні активно сприяти популяризації герба, прапора та гімну України, адже ці символи втілюють єдність, історію та цінності нашої держави.

На виконання РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 7 грудня 2016 р. № 954-р «Про затвердження плану заходів щодо популяризації державних символів України, виховання поваги до них у суспільстві» <https://www.kmu.gov.ua/npas/249596502>.

Бібліотеки можуть реалізовувати різноманітні програми, акції та заходи, що сприятимуть глибшому усвідомленню значення державних символів. Використання інтерактивних форм роботи, освітніх програм та культурних подій дозволить залучити користувачів усіх вікових груп і надасть можливість кожному глибше зануритися в історію та значення цих важливих елементів національної ідентичності.

Можливі заходи з цієї тематики:

- ⇒ **Виставки**, такі як «Символи незалежності: історія державних атрибутів» і «Герб та прапор: символи нашої країни»;
- ⇒ **Майстер-класи**, зокрема «Майстер-клас з виготовлення паперових прапорів» і «Створюємо герб: творчий майстер-клас»;
- ⇒ **Інтерактивні ігри**, наприклад, «Вікторина про державні символи України» та «Гра-експедиція: досліджуємо символіку»;
- ⇒ **Лекції та семінари**, «Значення державних символів в історії України» та «Символіка в культурі: від минулого до сьогодення»;
- ⇒ **Культурні події**, такі як «День державного прапора: святкуємо разом» та «Фестиваль національної культури: символи в житті»;
- ⇒ **Конкурси**, зокрема «Конкурс малюнків на тему «Мій герб» та «Поетичний конкурс: вірші про Україну та її символи»;
- ⇒ **Тематичні заняття для дітей**, наприклад, «Знайомимося з гербом та прапором: пізнавальна година», «Державні символи в казках та легендах»;
- ⇒ **Екскурсії**, такі як «Відкриття державних символів» та «Пізнаємо Україну: подорож до історичних пам'яток»;
- ⇒ **Онлайн-заходи**, зокрема Вебінар «Символи України в історії та сучасності», Онлайн-вікторина «Перевір свої знання про державні символи»;

- ⇒ **Мережеві акції**, «Флешмоб на підтримку символів України: фотографії з прапором», онлайн-флешмоб «Прапор у твоєму місті», де користувачі діляться фотографіями з державним прапором на тлі відомих місць свого населеного пункту, «День символів» віртуальний марафон читання творів (українських авторів), присвячених національним символам; онлайн-конкурс на найкраще відео про герб або прапор;
- ⇒ **Соціальні кампанії**, наприклад, «Знати свої символи», що закликають користувачів ділитися інформацією про значення герба і прапора у своїх соцмережах.

Ці заходи допоможуть залучити широку аудиторію та підвищити обізнаність про державні символи України.

НОРМИ ТА БЮДЖЕТ РОБОЧОГО ЧАСУ НА 2025 РІК

Якими нормами робочого часу слід користуватися в умовах війни в публічній бібліотеці?

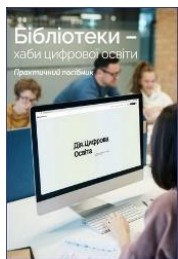
- ⇒ Тривалість робочого часу для працівників (зокрема, бібліотекарів), які не залучені в оборонній сфері, сфері забезпечення життєдіяльності населення тощо, у період війни не може перевищувати 40 годин на тиждень;
- ⇒ Також у період дії воєнного стану не застосовуються норми статей 71–73 КЗпП. Додатково Скасовано:
 - заборону роботи у вихідні дні;
 - скорочений робочий день напередодні святкових, неробочих і вихідних днів;
 - перенесення вихідного дня, якщо святковий або неробочий день збігається з вихідним днем;
 - обмеження для позанормових робіт.

Пропонуємо ознайомитись зі ст. 6 ЗУ «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (редакція від 24.12.2023) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>).

Який бюджет робочого часу на наступний 2025 рік?

Бюджет робочого часу на наступний рік закладаємо з урахуванням можливих перебоїв діяльності у зв'язку з воєнним станом і тривогами. При розрахунку балансу робочого часу, поряд з нормативними матеріалами використовуються дані, що характеризують фактичний стан справ у попередні періоди (неявки з причини хвороби, виконання державних і громадських доручень і под.), а також дані табельного обліку виходів і неявок на роботу з розшифровкою останніх за причинами.

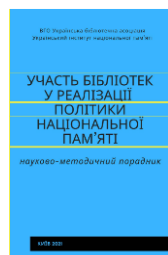
**ПРОПОНУЄМО ПЕРЕД СКЛАДАННЯМ ПЛАНІВ
ОЗНАЙОМИТИСЯ З НАСТУПНИМИ ВИДАННЯМИ:**

Бібліотеки – Хаби цифрової освіти : практичний посібник / автори-укладачі: О. Бруй, Т. Козицька, Г. Мацієвська, С. Моїсєєва, І. Шевченко ; заг. ред. Я. Сошинської ; ВГО Українська бібліотечна асоціація ; Проект підтримки Дія. – Електрон. вид. – Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2023. – 116 с. (Режим доступу: <http://surl.li/mhvpvh>).

Бібліотека як безпечне місце : методичні поради бібліотекарям зі створення безпечного простору в бібліотеках / уклад. Л. Лугова ; бібліогр. О. Сачинська ; Goethe-Institut Ukraine, ВГО Українська бібліотечна асоц. – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2022. – 42 с. (Режим доступу: <http://surl.li/wxonon>)

Участь бібліотек у реалізації політики національної пам'яті: науково-методичний poradnik / авт.-уклад. Т. Ю. Гранчак ; ВГО Українська бібліотечна асоц., Укр. ін-т нац. пам'яті. – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2021. – 62 с. – ISBN 978-617-95010-6-7. (Режим доступу: <http://surl.li/mscag>)

XII Львівський міжнародний бібліотечний форум «Бібліотека – вимір незалежності» : збірник матеріалів / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2021. – 57 с. (Режим доступу: <http://surl.li/emamk>)

Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник / автори-укладачі: О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. – 104 с. ISBN 978-617-95010-2-9 (Режим доступу: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya>)

Багато публічних бібліотек України успішно реалізували проєкти у 2024 році, і їхній досвід може стати прикладом для натхнення та слугувати моделлю для подальшого планування і розвитку інших бібліотек у 2025 році.

ПРОЄКТИ З ОБЛАШТУВАННЯ НОВИХ ПРОСТОРІВ ТА ПРИДБАННЯ ТЕХНІКИ ТА НЕОБХІДНОГО ОБЛАДНАННЯ

КЗ «Обухівська публічна селищна бібліотека» Обухівської селищної ради

розпочав роботу сучасний культурно-освітній простір «Обухівка-HUB». Його відкриття відбулося завдяки проєкту «Людський вимір: ефективне управління за допомогою даних та залучення громад», що реалізується Міжнародною організацією з міграції (МОМ) та ГО «СТЕП» за фінансової підтримки Посольства Канади в Україні.

В «Обухівка-HUB» з'явилися: нові ноутбуки, екран і проєктор, принтер, пуфи, столи, стільці, вуличні лавки, шатер і гумове покриття для відкритого простору та інше технічне обладнання необхідне для комфортного перебування мешканців громади в культурно-освітньому просторі.

Нововолинська бібліотека-філія 1

відкрили читацький та навчальний простір «Клуб елегантного віку». В оновленому приміщенні книгозбірні мешканці громади та ВПО, віком 50+, зможуть опанувати навички цифрової грамотності, взяти участь у цікавих заходах, покращити свій психоемоційний стан та поспілкуватися у дружній компанії.

Реалізується проєкт спільно з благодійним фондом «Рокада» Волинь, який профінансував купівлю меблів та техніки. Ремонт у приміщенні бібліотеки зробили за кошти бюджету громади.

Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олени Пчілки

презентували новий простір для ВПО «Мистецький». Просторе і лаконічне приміщення з модульним умеблюванням, спеціальним освітленням, комп'ютерною та мультимедійною технікою однаково підходить як для семінарів, лекторіїв, різноманітних групових занять, так і для

камерних мистецьких імпрез та невимушеного спілкування. Створення такого креативного середовища стало можливим завдяки грантовій допомозі регіонального представництва ГО «Крим_SOS» за підтримки Агенції ООН у справах біженців, підтримки місцевої влади, мистецького об'єднання «стендаЛЬ» та ініціативної групи бібліотекарів.

[У Коломиї у міській публічній бібліотеці](#) на Театральній відкрили новий сучасний простір. Він розташований на другому поверсі, де повністю модернізували старі приміщення. Тепер там є місця для коворкінгу, зони буккросингу, читання та настільних ігор. А ще планується влаштовувати кіновечори. Фінансувала проєкт Міжнародна організація з міграції за підтримки уряду Кореї.

БІБЛІОТЕЧНІ ПРОЄКТИ З ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ, ОСВІТНІ ПРОЄКТИ

В [URBAN бібліотека](#) відкрили Жіночий простір для діалогу. Простір створено ГО «Ті 100» у партнерстві з URBAN бібліотекою та Трускавецькою міською радою, завдячуючи Бюро гендерних стратегій і бюджетування, Centre of Gender Culture – Центр гендерної культури та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF) UN Women Ukraine / ООН Жінки в Україні.

[За декілька тижнів створення Жіночого простору для діалогів](#), тут відбувся цикл арттерапії «Кола жіночої підтримки», цикл майстер-класів «Чарівний клубочок» (навчання в'язання гачком), тренінги «Кола стереотипів щодо гендерних питань» та «Гендерне насильство під час війни», «Жінки під час війни». Всі заходи проходять в рамках проєкту «Жінка для жінки: підтримка лідерства ВПО та посилення впливу на прийняття рішень».

[Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека](#) відкрили проєкт «Україна-Словенія: дружній простір» для переселенців, військових та членів їхніх сімей. Тут займатимуться онлайн та офлайн психологи і проводитимуть арттерапію. Простір облаштували на кошти виграного гранту 9 000 €.

Команда [Комунальний заклад Публічна бібліотека Бобровиця](#) стала учасником проєкту від ChangeX та the LEGO Foundation «Створімо світ гри й дитинства» та виграла грант і отримала фінансування (27000 грн) за перший розблокований етап. Проєкт команди «Скриня Дослідника» – це інструментарій, який охоплює різні елементи світла, звуку, вітру, землі, мостів, часу та історій.

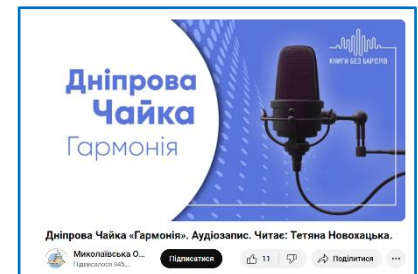

ІНКЛЮЗИВНІ ПРОЄКТИ

В інклюзивній бібліотеці міста Запоріжжя розпочався проєкт **«Бібліохаб для кожного»** за підтримки Українського культурного фонду. Проєкт має на меті створення інклюзивного креативного простору, який сприятиме соціальній адаптації та забезпеченню доступності культурного продукту для людей з інвалідністю й осіб, які ментально і фізично постраждали від війни. Також новий проєкт – **«Нейрографічна терапія»**. Унікальна форма психотерапії, яка об'єднує мистецтво та самопізнання. «Нейрографічна терапія» використовує малювання і графіку для дослідження внутрішніх станів та розв'язання психологічних проблем.

[Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека](#) розпочала реалізацію проєкту **«Книги без бар'єрів: аудіобібліотека для людей з вадами зору»**. Бібліотечні фахівці планують зробити аудіозаписи уривків з книг миколаївських авторів, наразі користувачі можуть прослухати оповідання Дніпрової Чайки «Гармонія». Усі аудіозаписи літературних творів будуть розміщені у вільному доступі на [ютуб-каналі](#) бібліотеки.

[Рівненська обласна бібліотека](#) запровадили нову послугу **«Сервіс УТОГ – 24/7»**. Після укладання угоди та одержання доступу до інноваційного проєкту від «Українського товариства глухих» людина, яка має порушення слуху, може прийти до бібліотеки вже самостійно і гарантовано отримати послугу з допомогою перекладача жестової мови. Мова про систему цілодобового дистанційного відеозв'язку, завдяки якій кожен може отримати підтримку професійного та досвідченого перекладача жестової мови в будь-який час. Джерело: <https://www.facebook.com/watch/?v=519001267800005>

БІБЛІОТЕЧНІ ПРОЄКТИ З ПРОМОЦІЇ ЧИТАННЯ, УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА РІДНОГО КРАЮ

Публічна бібліотека Томашпільської селищної ради розпочала локальний онлайн-проект **«Мій край, моя родина у старих світлинах»**, метою якого є зацифрування оригінальних фотознімків для створення дописів, відеороликів у соціальних мережах. Збирають старі світлини, на яких зображені люди, родини, будівлі та опис цікавих історичних фактів про населені пункти і жителів Томашпільщини.

Хмельницька обласна бібліотека для молоді запустила новий проєкт «BOOKакцент». Це подкаст про розмови з цікавими людьми про життєві пріоритети, діяльність і звісно, про книжки. Першими гостями проєкту «BOOKакцент» стали учасники театральньо-музичного колективу Shmalgauzen, які розповіли як формували власну стильову концепцію, як еволюціонували їхні програми, як світову класику переплітають з власними експериментами та створюють музичні п'єси або концертні програми зі своєю особливою драматургією.

Пустомитівська публічна бібліотека реалізує проєкт «Книга лікує». У КНП Пустомитівської міської ради «Пустомитівська лікарня» бібліотека має виділену полицю в хірургії, де залишають книги, спілкуються з військовими, які перебувають на лікуванні, вивчають попит.

Черкаська Міська Бібліотека впроваджує проєкт «Книга в кадрі», який розрахований на користувачів бібліотеки різних категорій та поціновувачів книги й кіно. Метою проєкту є підвищення інтересу до читання української та закордонної літератури шляхом перегляду кращих зразків екранізації літературних творів і спільного їх обговорення.

Завершальне слово

Завершуючи методичні рекомендації **«Орієнтири – 2025»** з планування роботи бібліотек на 2025 рік, хочемо підкреслити важливість кожного зусилля, яке ви вкладаєте у свою роботу, попри всі виклики сьогодення. Бібліотеки завжди були й залишаються місцем, де формуються знання, культура та духовність. У цей непростий час саме ваші зусилля допомагають зберігати пам'ять і надію, створюючи опору для своїх громад.

Ми віримо, що разом з вашою відданістю й професіоналізмом навіть найскладніші перешкоди можна подолати, а бібліотеки Донеччини стануть символом стійкості, мудрості й підтримки. Продовжуйте надихати своїх користувачів, відкривайте нові шляхи розвитку та можливості для співпраці. Нехай наступний рік принесе стабільність, перемогу, мир і ще більше можливостей для творчого зростання.

З надією на краще майбутнє та щирою повагою до кожного вашого кроку вперед, колектив КЗК «Донецька обласна бібліотека для дітей».

Шукайте Донецьку обласну бібліотеку для дітей тут:

До зустрічі на наших сторінках у соцмережах та у додатках!